Beste partijgenoten, vrienden en vriendinnen,

In 1970 schreef Joop Den Uyl een prachtig betoog onder de titel ‘De smalle marges van de democratische politiek’. Een titel die verkeerd wordt uitgelegd als men er in wil lezen dat de politiek machteloos is. Want dat bedoelde Joop juist niet.
Joop bedoelde dat de politiek wél veel vermag: de politiek kan grote veranderingen teweeg brengen als we maar vastberaden stappen blijven zetten in de goede richting. De stapjes mogen dan vaak klein zijn, de marges van de polder staan nu eenmaal geen zeven mijlslaarzen toe - maar in de ambitie en in de idealen herkennen we de horizon waar we op afstevenen.

Partijgenoten, daar wil ik het vandaag over hebben.
Over de stapjes die we kunnen zetten binnen de smalle marges en over de horizon waarheen zij ons voeren. Een rechtse óf een linkse horizon...

Laten we beginnen met de horizon van rechts. Nederland wordt geregeerd door conservatieve politici. Na zijn machtsovername binnen het CDA plengde Maxime Verhagen krokodillentranen bij het afscheid van de sociale gezichten van zijn partij. Sociaal bewogen Christendemocraten als Ab Klink en Ernst Hirsch Ballin werden afgeserveerd. En houwdegens als Hans Hillen maken nu de dienst uit. De visie van deze Hans Hillen vertoont een opvallende gelijkenis met het gedachtegoed van de VVD. De conservatieve krachten binnen beide partijen hebben het pleit gewonnen.
En zij hebben het versleten recept van een gemillimeterde overheid, een ongetemde markt, het primaat van de individuele verantwoordelijkheid weer van stal gehaald.

Partijgenoten,

Nieuw rechts is opgestaan en poogt haar falende recepten nieuw leven in te blazen. Met stijgende boosheid las ik de bundel met de titel “Eerlijk is eerlijk” uitgebracht door het

Partijgenoten, de helpende hand wordt hier aan de schandpaal genageld.
Dat deed me denken aan een ontluisterend verhaal dat ik hoorde over een alleenstaande moeder met een spierziekte. Het gezin werd gevolgd in een armoedemonitor. Om te kijken of we mensen erbij weten te houden, of beleid rechtvaardig uitpakt. Bij het eerste bezoek gaat het goed. Moeder weet de eindjes aan elkaar te knopen en is apetrots. Op haar dochter.

Ambities die als een zeepbel uiteen spatten als de ziekte van de moeder verergert.
De gemeente biedt geen extra ondersteuning.
En door dat gebrek aan maatwerk wordt een jong meisje in het Nederland van nu verantwoordelijk voor de boodschappen, voor het koken van het avondeten en voor het verzorgen van haar zieke moeder.
Twee jaar later zit ze in drie mavo..... En zit ze verschrikkelijk met zichzelf in de knoop...

Partijgenoten, dat is niet alleen uit het oogpunt van beschaving een schande, maar ook rationeel-economisch dom. Het is verspilling van talent. Dat de overheid met grote regelmaat faalt is ons een doorn in het oog. Maar wat ons dan te doen staat is te zorgen dat de overheid doet wat ze móet doen. Ons afwenden en verwachten dat dat meisje het op eigen kracht wel redt, is voor mij geen optie.

Maar dat is het wel voor Hans Hillen. In een recent interview neemt hij afstand van de sociale flank van het CDA. Christen-radicalen in zijn woorden.
Met bijbelcitaten strooiend zet hij mensen voor wie het even niet meezit in het leven letterlijk weg als dwazen die geen moeite willen doen om er iets van te maken. Dwazen die dan ook
Zie daar de horizon van rechts. Een waar schrikbeeld. En bij de voortvarendheid waarmee de rechtse politici de smalle marges benutten om deze horizon dichterbij te brengen slaat mij de schrik om het hart.
Mijn conclusie: het VVD rapport had beter de titel 'Oneerlijk is oneerlijk' kunnen dragen.

Vind jij het dan werkelijk eerlijk om de huren van gewone gezinnen te verhogen terwijl je de miljardenslurpende villasubsidie in stand houdt?

Vind jij het dan eerlijk om studenten te belasten met een boete op een jaartje extra studeren terwijl je niets vraagt van bankiers?

Vind je het dan eerlijk dat tienduizend militairen op straat komen te staan terwijl er wél straaljagers worden aangeschaft?

Één ding moet ik je nageven. Je hebt uitzonderlijke communicatie-skills.
Het is echt knap dat je heel veel mensen laat denken dat Nederland veiliger wordt met 500

vrouwen in korte tijd geschoold kunnen worden tot gewone agenten die nooit betrokken zullen zijn bij gevechtshandelingen.

Je kan wel merken dat je uit de food branche komt. Vroeger verkocht je pindakaas. Smeuïg tot

Partijgenoten,

Wat er de komende jaren met Nederland staat te gebeuren zet de bijl aan de wortel van verdraagzaamheid en solidariteit.

En dat Geert Wilders en verdraagzaamheid niet in een zin passen dat weten we ondertussen wel. Vrouwen met een ander geloof mogen niet eens meer met de bus.

Maar Geert, jij was er toch voor de gewone man?
Jij was er toch voor die eenzame oudere in het verzorgingstehuis? Jij was er toch voor de hardwerkende Nederlander? Geert, jij stond toch pal voor de politieagent? Voor de alleenstaande moeder in de achterstandswijk? Voor de huurder van een eengezinswoning met een tuintje. Voor de inwoners van de krimpende dorpen in mijn mooie Limburg waar scholen sluiten en winkeliers het licht uit doen?
Nou Geert, waar ben je dan?
Waar ben je nu jij aan knoppen draait? Waar ben je voor al deze mensen?
Zij gaan de komende jaren voelen wat jouw woord waard is....
De eenzame oudere gaat het voelen. Met stijgende zorgkosten en toenemende marktwerking waardoor hij steeds andere handen aan dat bed zal krijgen....

De hardwerkende Nederlander gaat het voelen. Omdat hij net als negenennegentigduizend-negenhonderdnegenennegentig (99.999) anderen onnodig zijn baan verliest

De politieagente gaat het voelen. In haar portemonnee omdat haar salaris bevroren wordt en op straat omdat ze het met minder collega's moet doen ..

De alleenstaande moeder in de achterstandwijk gaat het voelen. Als ze aan het eind van haar salaris een stukje maand overhoudt omdat de kinderopvang steeds duurder wordt. En ze merkt het in haar portiek omdat haar buren die de taal niet spreken daar niet langer toe worden aangezet....

Beste Geert, jij breekt je woord en je belofte. Geert, je pleegt verraad.

Partijgenoten,

Maar eerlijk is eerlijk, Geert Wilders mag zijn achterban dan verraden, hij durft er in ieder geval over in debat. Dat geldt niet voor Mark Rutte en Maxime Verhagen. Die willen daar niet aan in de komende verkiezingscampagne.
En ik denk dat ik wel weet hoe dat komt. Ik denk dat Mark Rutte en Maxime Verhagen wel weten waar Job Cohen hen keer op keer mee zal confronteren. Met dertienhonderdzestien (1316) euro.

Want 1316 euro is het bedrag dat een leraar met twee kinderen er in 2011 op achteruit gaat. 1316 euro aan stijgende kosten voor zorg, voor kinderopvang, aan huur en aan cultuur. Dat is geen links schrikbeeld, dat is de waarheid. Onze scheidende fractievoorzitter in de Eerste Kamer Han Noten legde deze rechtse rekening voor aan Mark Rutte tijdens de algemene politieke beschouwingen in de Eerste Kamer afgelopen december. De premier van alle Nederlanders moest schoorvoetend erkennen dat deze berekening klopt.

Partijgenoten, een dankwoord is hier op zijn plaats. Aan Han. Voor al het goede werk voor de partij als fractievoorzitter van de Eerste Kamer. Han, jij wordt de leukste burgemeester van Nederland. Van dit Congres een oorverdovend applaus voor jou alleen.

Partijgenoten,

We gaan campagne voeren. Met twaalf fantastische lijsttrekkers, met Marleen en Job. Tégen de plannen van dit kabinet en vóór het alternatief van de Partij van de Arbeid. Ik zeg met nadruk vóór de alternatieven van de Partij van de Arbeid. Want de afgelopen weken lees ik maar al te vaak dat links geen verhaal heeft.
Laat ik u daar kort vier wezenlijke uitgangspunten uit schetsen:

Een eerste uitgangspunt is dat eigen, individuele verantwoordelijkheid onlosmakelijk verbonden is met de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. Ons welvaartsbegrip gaat verder dan individuele welvaart, en ook verder dan het bruto nationaal produkt. Wij weten dat onze welvaart niet alleen bepaald wordt door wat ieder van ons individueel in de

Om een voorbeeld te noemen, zo zijn voor opvoeding en scholing in eerste instantie ouders en onderwijzers verantwoordelijk. Maar wat als ouders en onderwijzers zich geen raad weten met kinderen met ernstige gedragsproblemen? Laten we ze dan los? Of bieden we hulp? Wij kiezen voor het laatste. Neem bijvoorbeeld het project “Op de rails” waarmee kinderen met ernstige gedragsproblemen intensief begeleid worden zodat ze weer terug kunnen naar daar waar ze horen: in de schoolbanken. Dat is ons soort politiek. Daar denkt dit kabinet helaas heel anders over. Minister van Bijsterveldt helpt deze zorgprojecten om zeep waardoor kinderen op de bank belanden en een kans mislopen om wat van hun leven te maken.

Een tweede uitgangspunt in ons denken is dat, dat wat publiek is, dat wat van ons allemaal is, niet ongebreideld vermarkt mag worden. Wij kiezen voor samenwerking boven concurrentie en we stellen grenzen aan de markt. Maar ook hier denkt dit kabinet heel anders over. De langdurige verzorging van onze ouderen wordt een taak van de zorgverzekeraars. Een eerste stap op weg naar de markt waardoor verzorgenden niet langer collega’s maar concurrenten van elkaar zijn. Met steeds weer wisselende mensen in huis of aan het bed als gevolg. Daar is ‘ie weer. De onbezonnen vermarkting van weleer.

Een derde uitgangspunt is onze overtuiging dat we problemen moeten benoemen om ze op te lossen. Polarisatie en confrontatie moet er op gericht zijn om problemen kleiner en niet groter te maken. Zoals Wouter Bos het ooit treffend verwoordde ‘Onze aanpak keert zich dus net zozeer tegen de oud -linkse reflex om de lieve vrede te bewaren, problemen onder het tapijt te schuiven en polarisatie per sé te veroordelen als tegen het nieuw -rechtse antwoord daarop waarbij vooral hard geschreeuwd wordt maar in de praktijk de problemen eerder groter dan kleiner worden.’
Tja, daar denkt dit rechts kabinet heel anders over. Terwijl Wilders oorlogstaal uitslaat tegen iedereen met een andere afkomst of geloof voerde onze huidige premier campagne met de slogan ‘vandalen gaan betalen.’ Stevige maar loze woorden als er honderden wijkagenten verdwijnen. Geef mij dan maar de fatsoenlijke veiligheidsagenda van Eberhard van der Laan en Ahmed Marcouch. Veelplegers volgen, aanpakken, straffen en ter beschikking stellen van het onderwijs.

En dan is er nog onze overtuiging dat we niet afzijdig moeten blijven, maar ons met elkaar moeten bemoeien. Omdat niet iedere burger zelfstandig, geëmancipeerd en zelfvoorzienend

Partijgenoten,

Ik besluit met woorden van Joop den Uyi. Ter inspiratie en ter motivatie voor de komende campagnewerken. Een citaat uit 1981, een aanklacht tegen het Thatcherism en Reaganism van Nieuw Rechts, een aanklacht die dertig jaar na dato helaas weer actueel is. Ik citeer:

'In een periode van ekonomische onzekerheid groeit de aantrekkingskracht van het zogenaamd simpele, de bereidheid om het maar eens heel anders te doen. Daarin schuilt de aantrekkingskracht van Nieuw Rechts. Maar uiteindelijk is dit struisvogelpolitiek: er zijn geen simpele oplossingen en wie ze zegt na te jagen probeert de werkelijke problemen onder de mat te vegen. '